

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Νομικού Συμβούλου
του Μητροπολίτη (πρώην) Πάφου Τυχικού
Καθηγητή Παναγιώτη Λαζαράτου

ΕΝΩΠΙΟΝ

της Α.Θ. Παναγιότητος του Αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και
Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου

ΚΑΙ

της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου

Με αφορμή την παραπομπή του Μητροπολίτη (πρώην) Πάφου Τυχικού ενώπιον της Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου κατά την συζήτηση της από 5/6/2025 εκκλήτου προσφυγής του ενώπιον του Αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου κατ' άρθρον 81 του Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Κύπρου, επιθυμώ δια του παρόντος να επισημάνω τα ακόλουθα κρίσιμα νομικά σημεία, σχετικά με την νομιμότητα της ακολουθηθείσας διαδικασίας.

1. Η θέση του Μητροπολίτη (πρώην) Πάφου Τυχικού στη διάθεση της Εκκλησίας, όπως αυτή προσδιορίζεται στο από 22/5/2025 ανακοινωθέν της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Κύπρου, δεν μπορεί να συνιστά «καταδίκη σε καθαίρεση» ή έκπτωση από το Θρόνο του άρθρου 14 § 2 του Καταστατικού Χάρτη της Αγιότατης Εκκλησίας της Κύπρου, αφού όπως αναπτύσσεται εν λεπτομερεία στην έκκλητο προσφυγή, εάν έχει εφαρμοσθεί το άρθρο 14§ 2 του Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Κύπρου, τότε έχει παραβιασθεί το σύνολο σχεδόν των διατάξεων της εκκλησιαστικής δικονομίας της Κύπρου και ιδίως τα άρθρα 7, 14, 79 του Καταστατικού Χάρτη (στη συνέχεια Κ.Χ.) και τα άρθρα 2, 3, 6, 7, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 26, 32, 33 και 40 του Παραρτήματος του Καταστατικού Χάρτη.
2. Η εν λόγω "ποινή" ή "μέτρο" της θέσεως σε διαθεσιμότητα ("στην διάθεση της Εκκλησίας") του Μητροπολίτου (πρώην) Πάφου Τυχικού, δεν μπορεί όμως να συνιστά νομίμως, ούτε το μέτρο του άρθρου 14§3 εδ. α' Κ.Χ. της Εκκλησίας της Κύπρου, σύμφωνα με το οποίο υπό ειδικές προϋποθέσεις μπορεί να αφαιρείται από

Αρχιερέα «η διοίκηση και διαποίμανση της Επαρχίας του μέχρι την έκδοση τελεσιδίκης δικαστικής αποφάσεως.»

3. Και τούτο διότι εν προκειμένω δεν συντρέχει καμία από τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 14§3 εδ. α' του Κ.Χ. (Κύπρου).

Συγκεκριμένα:

α) Ουδέποτε ο Μητροπολίτης (πρώην) Πάφου Τυχικός εκλήθη γραπτώς σε ακρόαση με συγκεκριμένη κατηγορία ενώπιον της Ι. Συνόδου προς εφαρμογή της εν λόγω διατάξεως και επιβολή του εν λόγω μέτρου κατά τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 16 §3 εδ. γ' Κ.Χ. Κύπρου. Η εν λόγω διάταξη του άρθρου 16 §3 εδ. γ' Κ.Χ. (Κύπρου) απλώς δεν εφαρμόστηκε («Και στις δύο περιπτώσεις, πριν την επιβολή των παραπάνω διοικητικών μέτρων, ο Αρχιερέυς καλείται, **γραπτώς**, σε **ακρόαση** ενώπιον της Ιεράς Συνόδου»).

β) Ουδέποτε προέκυψαν αποχρώσεις ενδείξεις **συγκεκριμένου εκκλησιαστικού αδικήματος**. Ούτε κάποιο αδίκημα προσδιορίστηκε, ούτε ενδείξεις, ή αποδείξεις προέκυψαν. Ουδεμία μνεία επίσης υφίσταται στο ανακοινωθέν σχετικά με την σοβαρότητα εκκλησιαστικού αδικήματος. Δεν έχει τελεστεί ούτε σοβαρό αδίκημα, ούτε υπάρχουν ενδείξεις στον φάκελο της υποθέσεως για κάτι τέτοιο. (πρβλ. εν συνδυασμώ τα επιχειρήματα α και β: ουδεμία **κλήση προς ακρόαση** σχετικά με τέτοιο σοβαρό εκκλησιαστικό αδίκημα υφίσταται).

γ) Η απόφαση δεν έχει ακόμη καταστεί **γνωστή**. Το μέτρο έχει **ήδη εκτελεστεί** δίχως να έχει κοινοποιηθεί στον Μητροπολίτη (πρώην) Πάφου κάποια απόφαση. Από πουθενά δεν προκύπτει ότι αυτή η «απόφαση» (εισέτι μη καθαρογραμμένη και εν πάση περιπτώσει μη κοινοποιηθείσα στον ενδιαφερόμενο) ελήφθη με την απαραίτητη **πλειοψηφία των 3/4 των μελών** της Ιεράς Συνόδου.

δ) Το μέτρο δεν ελήφθη, **μέχρι την έκδοση τελεσιδίκου αποφάσεως**. Αντιθέτως, ελήφθη χωρίς καμία σύνδεση με δικονομική διαδικασία του Παραρτήματος Β.Π., διαδικασία η οποία ουδέποτε εκκίνησε.

ε) Το μέτρο της «**θέσεως στη διάθεση της εκκλησίας**», δεν φαίνεται να ταυτίζεται με το μέτρο της «**αφαιρέσεως της διοικήσεως και διαποιμάνσεως**» της Μητροπόλεως.

4. Συνελόντι ειπείν: Και η διαδικασία του άρθρου 14 §3 εδ. α', γ' έχει παραβιασθεί στο σύνολό της σε πέντε τουλάχιστον επίπεδα: α) έλλειψη ακροάσεως (άρθρο 14 §3 εδ.

γ' Κ.Χ.), β) έλλειψη ενδείξεων σοβαρού εκκλησιαστικού αδικήματος, γ) έλλειψη αποφάσεως με αυξημένη πλειοψηφία των 3/4 των μελών της Ι.Σ., δ) έλλειψη χρονικού περιορισμού του μέτρου μέχρι την έκδοση τελεσιδίκου αποφάσεως, ε) επιβολή μη προβλεπόμενου στον Κ.Χ. μέτρου.

5. Πέραν των ανωτέρω, παγίως η έννομος συνέπεια της «εκπτώσεως» Μητροπολίτου καθορίζεται υπό του κανονικού δικαίου, αείποτε, ως κύρωση **κατόπιν εκκλησιαστικής δικής** δια παραπτώματα του Κανονικού Δικαίου καταλογιζόμενα λόγω **ενοχής** Αρχιερέως και ουδέποτε επί τη βάσει ενδείξεων ως **αντικειμενικά διοικητικά μέτρα**.

Τα διοικητικά μέτρα κατά Αρχιερέων είναι **αντικανονικά** ως αντιτιθέμενα μεταξύ άλλων στους Ιερούς Κανόνες Αποστόλου Παύλου, Ρωμ. Δ' 15, Ε 13, και ΚΘ' της Δ' εν Χαλκηδόνι Οικουμενικής Συνόδου, στους Ιερούς Κανόνες ΚΕ' Αγίων Αποστόλων, Μ. Βασιλείου ΚΓ', ΛΒ', ΝΑ' και στους **Δικονομικούς Ιερούς Κανόνες** ΟΔ' των Αγίων Αποστόλων, Ε' την εν Σαρδική Συνόδου, ΣΤ' της εν Κωνσταντινουπόλει Β' Οικουμενικής Συνόδου, ΚΑ' της εν Χαλκηδόνι Δ' Οικ. Συνόδου, ΟΕ' των Αγίων Αποστόλων. και ΣΤ' Θεοφίλου Αλεξανδρείας.

Για τους λόγους αυτούς **αντικανονική** είναι και η διάταξη του άρθρου 14 §3 του Κ.Χ. (Κύπρου) και η ανάλογη του άρθρου 34 §8 του Κ.Χ. Ε.Ε. (Εκκλησίας Ελλάδος). Τα διοικητικά μέτρα δίχως εκκλησιαστική δίκη είναι πολύ περισσότερο αντικανονικά όταν δεν έχουν καν τηρηθεί στοιχειωδώς εγγυήσεις για την λήψη τους (ακρόαση – αιτιολογία – απόφαση – πλειοψηφία – ανυπαρξία ενδείξεων) κατά τα διαλαμβανόμενα ανωτέρω.

6. Επί του ζητήματος της **αντικανονικότητας** διοικητικών μέτρων δίχως εκκλησιαστική δίκη υφίστανται ήδη αποφάσεις της Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου, αποφαινόμενες επί εκκλήτων προσφυγών του Μακαριστού πρ. Μητροπολίτου Αττικής.

Η Α.Θ. Παναγιότητα ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, απαντώντας στην Εκκλησία της Ελλάδος με την υπ' αριθμ. 1203/2005 επιστολή του σχετικά με έκκλητο προσφυγή κατά μέτρου του άρθρου 34 §8 του Κ.Χ. Ε.Ε., ενημέρωσε ότι το έκκλητο θεωρείται **παραδεκτό** και **βάσιμο** διότι η απόφαση της Δ.Ι.Σ. της Εκκλησίας της Ελλάδος εξεδόθη:

«Επί τη βάσει του αντικανονικού νόμου του έτους 1983 του παρέχοντος κινδύνους δια την ενότητα της Εκκλησίας και δη την Ιεραρχία αυτής. Κατά την άποψιν του

Οικουμενικού Πατριάρχου θα έδει όπως η υπόθεση του Μητροπολίτου πρώην Αττικής εκδικασθεί υπό των αρμοδίων εκκλησιαστικών δικαστηρίων, διο και μη εισερχόμενοι το γε νυν έχον εις την ουσίαν της υποθέσεως, προτρεπόμεθα αδερφικώς υμάς, όπως παραπέμψετε τούτην εις τα εκκλησιαστικά δικαστήρια, ων τας αποφάσεις αναμένει η Μήτηρ Εκκλησία ίνα τοποθετηθεί και αποφανθεί οριστικώς επί του θέματος» (Επιστολή Οικουμενικού Πατριάρχου 1203/2005)

7. Αλλά και στο υπ' αριθμ. 877/2009 Πατριαρχικό Γράμμα, κατόπιν δεύτερης εκκλήτου προσφυγής του αυτού Μακαριστού Αρχιερέως (λόγω μη εισαγωγής της υποθέσεως του σε εκκλησιαστική δίκη), αποφασίζεται ότι:

«Προ της εξετάσεως επί της ουσίας του εκκλήτου δέον όπως ολοκληρωθεί η παρά των Ιερών Κανόνων και του εν ισχύι νόμου 5383/1932 περί εκκλησιαστικής Δικαιοσύνης προβλεπόμενη διαδικασία δευτεροβαθμίου κρίσεως, μεθ' ην η Μήτηρ Εκκλησία επιληφθήσεται ταύτης τελεσιδίκως και οριστικώς» (Επιστολή Οικουμενικού Πατριάρχου 977/2009)

Και η θέση αυτή αντιστοιχεί προς το Πατριαρχικό Γράμμα 1203/2005.

8. Στο **πνεύμα** αυτό των ήδη υφισταμένων κρίσεων του Οικουμενικού Πατριαρχείου επί αναλόγων εκκλήτων προσφυγών **ζητείται** και εν προκειμένω ευσεβάστως από την Ιερά Σύνοδό Σας και την Α.Θ. Παναγιώτητα, **να ακυρωθεί** η ληφθείσα απόφαση σε βάρος του Μητροπολίτη (πρώην) Πάφου Τυχικού και **να προτραπεί** η Εκκλησία της Κύπρου, στον πνεύμα των Πατριαρχικών Γραμμάτων 1203/2005 και 877/2009 να ακολουθήσει την προβλεπόμενη διαδικασία του Κ.Χ. της Κύπρου ενώπιον των εκκλησιαστικών δικαστηρίων (Παράρτημα Κ.Χ. Κύπρου Β.Π.), η οποία και μόνο παρέχει τις απαιτούμενες (εκ του κανονικού και του πολιτειακού δικαίου) **εγγυήσεις** προς διασφάλιση των **δικαιωμάτων αμύνης** του εκκαλούντος.

Μετά βαθυτάτου σεβασμού
Παναγιώτης Λαζαράτος
Καθηγητής Διοικητικού Δικαίου
Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών